

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascensi proficere cupientium utilitatem ac
subsidium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

Caput III. De Medijs ad peccata vitanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

gatio propriæ voluntatis, quando homo confide
passione & caritate mea non curat facere voluntatem
suam, & resistit totis viribus, & conatur semper
majora.

VI. Quintum est, ut cognoscat, quàm DEO
gratam, ipsique operanti meritoria sit hæc abrenunciatio
id quod breviter sequentibus verbis docuit Blosius.
Nihil DEO gratius offerri potest, abnegatione
propriæ voluntatis, quia nihil est carius homini, ipsa
voluntate, & arbitrij libertate. Quando quis proprio
DEUM sensualitati, voluntatique propriæ, etiam
rebus minimis reluctatur, ac se mortificat, rem
DEO magis gratam facit, quàm si multos mortuos
ad vitam revocaret.

CAPUT III.

DE MEDIIS AD PECCATA VITANDA.

Inter hæc media præcipuum meritò censetur no-
simorum consideratio juxta illud Siracidis: *In omnibus
operibus memorare novissima tua, & in æternum non
peccabis*; de quibus proin quid Asceta specialiter
debeat, in hoc Capite indicabitur.

§. I.

De Morte.

I. Est Separatio Animæ à Corpore; juxta S. Au-
gustinum s. 101. de temp. dicta à morsu, quia videlicet
per morsum, quo Protoparentes nostri vitium
mum momorderunt, in Orbem introducta est; de qua
quatuor Ascetæ bene ponderanda sunt.

II. Pe

II. Primum est, ut bene cognoscat causas, ob quas mors in mundo à DEO permiffa est, nimirum 1. Ut peccatum in partu suo monstrofo tantò clarìus cognosceremus, & detestaremur. 2. Ut mundi vanitates, & carnis illecebras tantò faciliùs aspernaremur; hinc S. Gregorius suafit: Caro, cum concupiscitur, pensetur, quid fit exanimis; intelligetur, quid ametur. Tunc enim quodammodo dici potest cum Daniele: Ecce numina vestra! ecce quem colebatis! 3. Ut effrenata peccandi licentia coërceatur: quem ad finem mors perinde, ac patibula publicè erecta, plurimùm conducit. 4. Ut divites humilientur; si videant, mortem omnia æquare, nec specialem se præ pauperibus ab hoc tributo exemptionem habere. 5. Ut pauperes solatium habeant, si meminerint, per mortem quotidie sibi finem malorum imminere. 6. Ut occasionem habeamus, varias in mortis lucta virtutes exercendi. 7. Ut major DEO gloria exurgat, si à morte nos resuscitet.

III. Alterum est, ut solidum addiscat modum, sese ad mortem præparandi; nam sancti viri, teste S. Gregorio, qui brevitatem vitæ indefinenter aspiciunt, & tantò se sollicitiùs mansuris præparant, quantò nulla esse transitoria, ex fine semper pensant. Sed & horam ultimam Dominus noster idcirco nobis esse incognitam voluit, ut, dum illam prævidere non possumus, ad illam sine intermissione præparemur. Porro in quo consistat præparatio ista, clarè videtur Servator apud S. Marcum indicasse, dum dixit: Videte, vigilate, & orate; nescitis enim, quando tempus sit. Ubi per verbum *Videte*, commendat assiduam memoriam mortis; nam, uti S. Gregorius dicit, Sic mors ipsa, cum

cùm venerit, vincetur; si, prius quàm veniat, sem-
timeatur. Per verbum *Vigilate* autem quid indicat
voluerit, pulchrè idem Sanctus Gregorius significat
dicens: Proinde, Fratres mei, in conditione mortali-
tis vestræ oculos figite, venienti vos Judici per
quotidie & *lamenta* præparate. Et cùm certa
maneat omnes, nolite de temporalis vitæ providentia
incerta cogitare. Audite, quid sapiens Salomon
cat: Quodcunque potest facere manus tua, instatim
operare: quia nec opus, nec scientia, nec ratio, nec
sapientia erunt apud Inferos, quò tu properas.
ergo & venturæ mortis tempus ignoramus, & præ
mortem operari non possumus, superest, ut ante mor-
tem tempora indulta rapiamus. Unde rectè nonnulli
suadent sanctæ feminæ, Ida nomine, exemplum
quendum, & sicut illa feretrum, quod construi ad
mortem jusserat, bis quotidie panibus & aliis alimentis
in pauperes distribuendis implevit; ita nos quoque
tumbam nostram detestatione seria peccatorum con-
missorum, & bonorum operum sedulo exercitio
pleamus. Per verbum *Orate* denique indicavit Christus,
quòd, cùm tempore mortis præcipuè tentationes
nobis graves ex Dæmonum calcaneo nostro insidiant,
um furore immineant; ad has aurem superandas se-
per quidem, sed tunc præcipuè ob majorem corporis
animique debilitatem sufficientes non sumus, occurrere
nostros ad cælum convertamus, & inde auxilium,
búrque ad luctam hanc fortiter, feliciterque obeun-
cum humilitate & fiducia expetamus. Aliqui ad hanc
præparationem etiam requirunt, ut ad illa accidentia
quæ in omni verè periculoso morbo plerumque acci-
dunt, nempe *mortis metum, dolorem corporis, & anxi-*

tionem voluptatum, sollicitè nos præparemus, & timorem quidem mortis amore divino, dolorem corporis conscientia tranquillitate, intermissionem voluptatum generoso earum contemptu vincere, aut lenire saltem studeamus.

IV. Tertium est, ut ardens dissolutionis suæ, DEI-que videndi desiderium in se, aliisque excitare studeat; hoc enim vel maximè DEUM ab amicis suis requirere, ex variis historiis patet, ex quibus habetur, aliquos idcirco duntaxat à cæli ingressu fuisse suspensos, quòd ejusmodi in se excitare desiderium neglexerint. Ut autem tale desiderium tantò faciliùs eliciatur, proderit ponderare ea, quæ Franciscus Petrarca pro hoc fine in quodam suorum Dialogorum suppeditat his ferè verbis: *Dolor.* En Morior. *Ratio.* En te Dominus præstolatur. Accelera, ne titubes, neu cuncteris, pone suspensionem, neu tu tibi carior es, quàm illi? quis vocatus ab amante diffidit? adhuc fortè miraberis timuisse, quod optandum est. Multa enim solutus scies, quæ vinctus nullo unquam studio didicisses, usque adedò, ut arcana rerum nôsse volentibus, ad quæ mortali velo obsita acies vestra non penetrat, quæ profectò cupiditas naturalis est homini, sed vehementior studioso, nil morte meliùs putem, nilque quod brevius adoptatum ferat. *Dolor.* Morior. *Ratio.* Imò obdormis, fessúsque vitæ, ut arbitror, requiescis. *Dolor.* Morior. *Ratio.* Vade in æternam requiem. Nunc primùm vivere incipis. Bona mors initium est vitæ.

V. Quartum est, ut utilem quoque sciat modum, eos, qui morti viciniore sunt, ad eandem piè ac Christianè ob eundam disponendi. Quà quidem in re proderit instructionem Concilij Nannetensis ob-

servare, quod sic loquitur: Cùm Sacerdos audierit
 aliquem infirmari in sua plebe, quàm citiùs ad eum per-
 gat, & ingressus cubiculum, aquam benedictam
 per eum, & per omne cubiculum aspergat cum Au-
 phona: *Asperges me, Domine: & versu, Exor-
 DEVS:* Deinde dicat orationem: *DEVS, qui San-
 dotibus tuis totam præ ceteris gratiam contulisti*
 Deinde cantet septem psalmos pœnitentiales cum psal-
 tibus pro infirmis. Post hæc omnes jubeat extra cu-
 biculum secedere, & appropinquans lecto, quo in-
 firmus decumbit, eum blandè lenitèrque alloquatur,
 omnem spem suam in DEO ponat: ut flagellum
 patienter toleret; ut hoc ad purgationem & castigati-
 onem suam provenire credat, ut peccata sua confiteatur
 ut emendationem promittat, si Dominus vitam con-
 cesserit; pœnitentiam pro culpis promissis spondeat
 ut substantiam suam dum adhuc sensus & ratio in eo
 sunt, disponat: ut peccata sua elemosynis redimat
 ut his, qui in se peccaverunt, indulgeat: ut rectitudinem
 & credulitatem teneat: ut de DEI misericordia
 nunquam desperet. Cùm his & ejuscemodi allocu-
 tionibus fuerit mens infirmi relevata, datâ benedicti-
 one recedat sacerdos, non post multum reversurus, de-
 que locum, ut ægrotus de peccatis suis possit cogitare.
 Circa quam quidem Concilij instructionem duo spe-
 cialiter adhuc sunt notanda & observanda. 1. Ut
 quilibet disponere de substantia sua in salutem animæ
 suæ voluerit, id per seipsum potiùs, quàm per alios fa-
 ciat; nam, ut sapienter S. Gregorius advertit, tutior
 est via, ut bonum, quod quisque post mortem suam spe-
 rat agi per alios, agat ipse, dum vivit, per se Beatus
 quippe est, liberum exire, quàm post vincula libera-
 re.

tem quærere. 2. Ut, quandoquidem, teste S. Joanne Climaco, Diabolus homini sano persuadet, DEUM esse infinitè pium ac proum ad indulgendum, quatenus homo parvi pendat peccata, atque audentiùs peccet; agonizanti autem persuadet interdum, DEUM esse rigorosissimum, & peccata sua esse plurima & gravissima, ut hâc ratione diffidat, ac desperet, idcirco arripiendum tunc S. Gregorij sciatur esse consilium, in hæc ferè verba datum: sicut, dum vivimus, debemus bona nostra à memoria repellere, ne extolant; ita appropinquante exitu ea plerumque justè ad memoriam revocamus, ut fiduciam præbeant, & desperatum timorem premant.

§. II.

De Judicio.

I. Est citatio ad Tribunal Christi, ut recipiat unusquisque Angelorum & Hominum, prout gessit, sive bonum, sive malum, ut S. Paulus 2. Cor. 5. indicavit, de quo quinque præcipuè capita Ascetæ sunt bene notanda.

II. Primum est, ut bene cognoscat causas instituendi judicij, quas quidem ex triplici fonte desumit P. Matthias Faber. 1. *Ex parte DEI*: Ut justitia illius appareat. Hinc Apostolus monet: Nolite ante tempus judicare, quoadusque veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum. 2. *Ex parte Christi*: ut ei honor ablatum publicè restituatur, & compensetur judiciaria potestate. 3. *Ex parte judicandorum*: ut quisque completam mercedem, tam quoad corpus, quàm quoad animam recipiat. Hinc iterum Apostolus monet: omnes nos manifestari oportet ante tribunal

Christi, ut referat unusquisque propria corporis, p
gessit.

III. Alterum est, ut sciat timorem judicij fructu
sè usurpare, & per eundem se ad perfectionem et
mulare. Qui quidem fructus in duobus præcipue
sistit. 1. Ut non existimet, sibi timorem hunc
deponendum, quòd viam purgativam superârît,
potius meminerit doctrinæ, quam S. Gregorius ha
parte dedit dicens: Quantò quis sanctiùs vivit, ta
cautiùs expendit, quàm districtus adveniat æternus
dex. Ita suum ipse terminum quotidie prospicit,
ante severitatem tantæ Justitiæ, quas rationes vita
positurus, attendit. 2. Ut noverit aptè misericordie
Justitiæ considerationem miscere juxta S. Augusti
consilium dicentis: nemo ad impunitatem sibi
misericordia DEI blandiatur, quia est judicium.
nemo in melius commutatus exhorreat judicium D
quia præcedit misericordia DEI.

IV. Tertium est, ut dignam de hoc judicio
mationem concipiat, eúmque in finem tria præci
perpendat. 1. Multitudinem rerum, de quibus
reddenda ratio, quas quidem ad quatuor species re
cat Bessæus, dum ait: Judex inquiet: Redde ratione
Villicationis tuæ de quatuor villis; mundi cum re
creatis; corporis cum suis sensibus; Animæ cum
nis suis & gratiis; crucis cum SS. Sacramentis. 2. Jud
examen & inquisitio accuratissima, & severissima. U
meritò quisque exclamat, Quid sum miser tunc dicit
rus? quem Patronum rogaturus? cùm vix justus sit
curus. 3. Gravissima æstimatio, quam Judex de
bus in judicium tractis formabit, ratione cujus etia
justitias judicare dicitur.

V. Qu

V. Quartum est, ut solidum sciat modum sese præparandi ad hoc iudicium, qui quidem in tribus præcipuè consistit. 1. Ut semper paratus sit, cum semper dicere possit cum Jobo: Nescio quamdiu subsistam, & si post modicum me tollat factor meus. 2. Ut semper conetur esse in gratia juxta Siracidis consilium: ante obituum tuum operare iustitiam. 3. Ut extraordinariis obsequiis Iudicem sibi conciliare conetur, qualia præcedenti §. non pauca sunt indicata. Præcipuè verò ut ad quæstiones à iudice proponendas se præparet, videlicet an caritatem DEI & Proximi servaverit, diligens DEUM ex toto corde, anima, viribus & fortitudine, & proximum sicut seipsum dilexerit, atque aded esurientes paverit, sitientes potarit &c. O quàm diligenter ad quæstiones proponendas examinandi se præparent, siquæ proponendæ sunt, ante examen cognoscerent.

VI. Quintum denique est, ut, si fortè grandia ante conversionem peccata commisit, non nimium angatur, sed potius credat, etsi illa toti orbi manifestanda sint, ut Lessius & alij probant, ac scripturæ conformius putant, ea tamen non in pudorem, sed ad magnam DEI glorificationem, propriamque congratulationem cessura, ut S. Anselmus docet, aptaque similitudine demonstrat, dum ait: non tunc pro peccatis tuis te major angustia premet, scelerumq; tuorum magis pudebit, quàm aliquem olim magnis vulneribus sauciatum, jamque ex omni parte sanatum, aboliti sanguinis molestia premit. Vel nunquid eorum, quæ in cunis positus infans egerat, nunc grandævum pudet? tunc quippe, cum integra sanitas, perfecta munditia, plena remissio, secuta omnium offensionum impuni-

tas tibi certò arriserit, cognitio vel recordatio peccatorum tuorum in nullo tibi magis horrore esse vel quibus fusioni valebit, quàm est modo B. Petro Apostolice Principi abnegatio sua, vel B. Mariæ Magdalenæ peccata sua. Verùm super hoc agnitis delictis, velur Exnormi ac foeda infirmitate suâ pietas, virtus, sapientia Medici, qui te sanavit, sublimiùs à cunctis admittitur, laudabitur, magnificabitur; laus autem & magnificentia gloriæ DEI, tua, si bene advertis, gloria est

§. III.

De Purgatorio.

I. Est receptaculum, in quo Animæ Defunctorum pro peccatis quoad pœnam necdum plenè remissam satisfaciunt; de quo tria specialiter Ascetæ sunt mandanda.

II. Primum est, ut firmiter credat, Purgatorium dari, eumque esse carcerem, de quo Christus Scilicet Evangelico dixit: non exies inde, donec solvas novissimum quadrantem; hoc enim de carcere Mundi Inferni intelligi non potest, cum ex inferno nulla redemptio: in carcere mundi verò non ponantur omnes tales, qui per ultimi quadrantis solutionem dimittuntur è carcere.

III. Secundum est, ut salutarem timorem huius pœnæ concipere studeat; quem in finem servierit Guarrici Abbatis sententia, sic loquentis: Væ nobis si dies adimpleatur, & purgatio minimè adimpleatur & postea necesse sit impleri, & illo nos igne purgari, quod nihil pœnalius, nihil acrius aut vehementius in hac vita potest excogitari! Sed quis ille tam perfectus, tam

sanctus, qui, cum hinc exierit, nihil debeat igni illi?
esse vel quis sic ad purum omnem in se scoriam excoxit pec-
catorum, ut gloriari possit castum se habere cor, ut dicere
possit: mundum est cor meum, purus sum à peccato?
Ex hoc sanè timore perfecta erga DEUM subiectio or-
ietur, uti sapienter advertit S. Anselmus sic discurrens:
Sciendum est etiam, quia gravior est ille ignis, quam
quidquid potest homo pati in hac vita; omnia enim
tormenta, quæ hîc sunt, faciliora sunt; & tamen ho-
mines, ne ea patiantur, quidquid ab homine iustum
fuerit, faciunt; quantò meliùs est, ut faciant ea, quæ
juber DEUS, ne illa graviora patiantur?

IV. Tertium est, ut solidum sciat modum evi-
tandi purgatorium, quem quidem Christus olim S.
Gertrudem docuisse videtur; cum enim hæc vidisset
animam, quæ communibus Ecclesiæ suffragiis juvari
non poterat ob quoddam impedimentum, petijt à
DEO, eam ut doceret, quibus orationibus posset ob-
tinere, ut anima cujuslibet defuncti liberetur ab hoc
terribili pondere, quod est impedimentum suffragio-
rum Ecclesiæ. Cui Dominus respondit: per talem
effectum amoris, qualem tu in hâc horâ sensisti, non
per orationes. Et sicut hoc nullus homo potest per se
habere, nisi ego dederim, sic etiam tale auxilium nulli
animæ præstari potest post mortem, nisi quæ speciali
gratia hoc promeretur in vita. Scias tamen, hoc ipsum
intolerabile gravamen processu temporis relevari qui-
buslibet orationibus sive laboribus Amicorum fidei in-
tentione peractis. Et ita citiùs vel tardiùs liberantur,
secundùm quod conatus Fidelium pro eis affectuosiori
instat devotione, & secundùm etiam quod in vita pro-
meruerunt. Ex qua revelatione facilè patet, præ aliis

ad evitandas Purgatorii pœnas efficax esse remedium
 misericordiam animabus præstitam; hæc enim facta
 & ipsæ animæ liberatæ pro nobis efficaciter orant
 nos digni efficiamur, similem illi, quam exhibuit
 misericordiam experiendi.

§. IV.

De Inferno.

I. Est locus subterraneus impœnitentibus
 damnatis Angelis & Hominibus pro supplicio de-
 titus, in quo est omnis boni absentia, omnis mali
 sentia, omnis pœnæ indefinita; de quo tria bene-
 tanda sunt Ascetæ.

II. Primum est, ut firmiter credat, quod Ec-
 clia & SS. Patres de qualitate, quantitate, & æternitate
 infernalium pœnarum credendum proposuerunt, &
 in finem discursus S. Gregorij proderit sic loquens
 esse Sanctorum animas in cælo, sacri eloquij satisfac-
 ne credidisti, oportet, ut per omnia esse credas
 quorum animas in inferno, quia ex retributione
 næ justitiæ, ex qua jam justus glorificantur, necesse
 per omnia, ut & injusti crucientur; nam sicut ele-
 beatitudo lætificat, ita credi necesse est, quod in
 exitus sui ignis reprobos exurat.

III. Alterum est, ut bene apprehendat æquiti-
 tem hujus pœnæ: quæ potissimum ex obstinatione
 luntatis desumitur; cum enim voluntas damnati, ut
 quitur S. Gregorius & Innocentius, licet a miseris po-
 statis affectum, semper tamen retineat malignitatis
 affectum, voluissetque sine fine vivere, ut sine fine
 tuisset in iniquitatibus permanere, justum est, ut

in suo æterno peccavit in DEUM, in æterno DEI puniatur.

IV. Tertium est, ut licet præcipuè studere debeat, ut ad omnes actiones suas ex purissimo DEI amore moveatur, non omittat tamen etiam ex inferni consideratione solidos aliquot fructus referre, qui quidem triplex est potissimum. 1. Ut timore inferni, tanquam efficaci freno utatur, per quem se ab omni peccati periculo cohibeat; nam, ut sapienter S. Bernardus dixit, hæc qui pavet, cavet; qui negligit, excedit. 2. Ut per ejusdem inferni considerationem te ad patientiam extimulet; quæ enim quisque gravia valde patitur, inquit S. Augustinus, in comparatione æterni ignis non tantùm parva, sed nulla sunt. Et alibi: quis non bibat temporalis tribulationis poculum, metuens ignem gehennarum? & quis non contemnat dulcedinem sæculi, inhians dulcedini vitæ æternæ? majore timore minora contemnimus, & majore æternitatis cupiditate, omnia temporalia fastidimus. 3. Ut ardentem in se zelum animarum excitet, videns, in quanti mali periculo versentur peccatores, ex quo, si posset, etiam canem liberaret.

§. V.

De Beatitudine.

I. Est status omnium bonorum aggregatione perfectus; in quo, ut S. Bernardus dixit, nihil est, quod nolis; & totum est, quod velis; de qua proin pariter tria advertere debet Alceta.

II. Primum est, ut bene cognoscat naturam & essentiam Beatitudinis, quod scilicet consistat in perfecta

fecta & secunda fructione DEI; cum ipsi etiam Philosophi jam olim dixerint, nisi stabili & fixo bono, beatitudinem neminem esse posse. Tale autem bonum cum illud sit DEUS, merito beatitudo in illius fructione, quae per visionem & amorem inde consequentem, contem-
re dicitur.

III. Alterum est, ut sciat dignè æstimare beatitudinem; quod obtinebit, si omnia vana dum quæcunque non ad hanc beatitudinem consequentem ordinantur; cum enim tota felicitas animæ in possessione finis sui consistat, finis autem illius sit possessio illius merito vana & inutilia reputantur omnia, quæ non hunc finem, à quo bonitatem suam accipiunt, consequuntur.

IV. Tertium est, ut solidam sciat praxin ad hanc beatitudinem ad contemptum rerum terrenarum & aliâque media ad ipsam obtinendam conducentia eligendi; quam quidem praxin breviter indicavit Seneca in Epistola 102. ronymus sequentibus verbis: Quotiescunque te illam sæculi delectaverit ambitio; quoties in mundo visum aliquid gloriosum, ad Paradisum mente transgredere esse incipe, quod futura es, & tunc poteris dicere: Adversaria multa non poterunt extinguere caritatem, nec afflictio-
ma obruent eam. Eodem modo in adversis casibus solatium à beatitudine futura petendum esse, idem Seneca in Epistola 102. etus Demetriadem monuit dicens: Respice, quod tibi promissum est: omne opus leve solet fieri, quando ad præmium pretium cogitatur; & spes premij, solatium est laborum. Certè S. Gregorio teste, mala præsentis vitæ tantò duriùs animus sentit, quantò pensare bonum, quod sequitur, negligit: & quia non vult præmia considerare, quæ restant, gravia æstimat esse, quæ tolerat.

semel quisque ad æterna se erigat, atque in his, quæ in-
 commutabiliter permanent, oculum cordis figat, pro-
 nihilo esse hoc conspiciat, quidquid ad finem
 cum fertur.

P A R S II.

DOCTRINAS AD VIAM IL-
 LUMINATIVAM SPECTANTES
 COMPLECTENS.

AD hanc viam præcipuè virtutes & bona opera spe-
 ctant; cum enim tota Justitia & Perfectio Christia-
 na in duobus capitibus consistat, nempe vitando ma-
 lo, & faciendo bono, merito etiam ea, quæ ad virtu-
 tes & bona opera exercenda necessaria sunt, bene co-
 gnoscere debet Alcetæ.

Porro cur via hæc *illuminativa* vocetur, duas ple-
 numque causas assignant Alcetæ. Prior est, quòd per
 illam Homo à peccatis purgatus, habilis & idoneus ef-
 fectus ad illustrationes divinas percipiendas (juxta illud
 Christi Matth. 5. *Beati mundo corde, quoniam ipsi
 DEVM videbunt*) illapsus divini luminis paulatim
 magis experiri, imò in ipsa die virtutum & operum bo-
 norum ambulare incipiat, sicque adimpleat Consilium
 Apostoli dicentis Rom. 13. *Nox (peccati) processit;
 dies autem (seu occasio bene agendi) appropinquavit.
 Abijciamus ergo opera tenebrarum, & induamur ar-
 ma lucis. Sicut in die honestè ambulemus.* Poste-
 rior causa est, quòd Homo in hac via constitutus, ut
 virtutes faciliùs, perfectiùsque exercere valeat, Chri-
 stum, qui est *Lux vera illuminans omnem hominem*
 veni-